

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. III. An decimæ præscribi possint à Laicis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

sam, vel servum fugitivum possideat.

2290.

Cum autem in his juribus numeretur etiam *liber homo*, tanquam, qui nullo unquam tempore præscribi possit, ut fiat *servus*, etiamsi possessor bonâ fide illum emerit, putans esse servum; dubitatur, an libertas ex natura rei præstet ei hoc vitium, seu passivam inhabilitatem? an solum jure positivo? videtur enim affirmandum hoc postremum, primò, quia in plurimis juris textibus habetur, *liberum hominem bonâ fide possideri*; quæ possessio suos etiam juris effectus habet, v. g. quòd illius venditio valeat; cur non ergo posset lex permittere, contra talis hominis libertatem præscribi, cum defacto ratam habeat venditionem hominis liberi, quando se permittit vendi, ut de pretio participet? Deinde, servus præscribere potest libertatem contra Dominum, si per 20. annos bonâ fide gesserit se pro libero, etiam sine titulo libertatis; cit. *L. ult. C. de long. temp. &c.* & ibi gloss. V. *bonâ fide*; & V. per 20. idquè favore libertatis statutum est. Alii tamen dicunt, quòd inter præsentis etiam 10. annis præscribi possit libertas, ne deterior sit conditio libertatis, quàm aliarum rerum; ut refert gloss. *fin. ibid.* & quia saltem in aliis legibus conceditur brevius tempus ad præscribendum præsentibus, quàm absentibus. Pro negativa verò faciunt prædictæ leges, quæ prorsus eodem modo rebus, quæ præscribi non possunt, annumerant *liberum hominem*, sicut alias res Sacras, religiosas, publicas; sed hæc præscribi non possunt ex vitio naturali; ergo & liber homo. Ratio autem videtur ex eo, quia, cum præscriptio vim suam habeat jure solum positivo, nimirum autoritate Legislatorum, quibus inest potestas, & Dominium altum cum jure disponendi circa bona privatorum in & propter bonum publicum; illa solum privatorum bona, spectatâ rei naturâ, suberunt præscriptioni, quorum Dominium altum est penes Legislatorem; at hujusmodi Dominium in *liberum hominem*, non habet, ut colligitur ex cit. LL. ergo. Ad rationes in contrarium Resp. ex eo, quòd homo liber in sui venditionem consentiat, & fiat servus, non rectè argui ad casum præsentem; quia homo est suæ libertatis Dominus. Ad alteram Resp. cum omnes ho-

mines nascantur naturâ liberi, rectè concedi servo, favore libertatis, ut præscriptione possit se liberare à servitute; cum per hoc redeat ad nativam libertatem, non autem, ut libertatem perdat, nisi fortè alio titulo, qualiter contingit, cum capti bello justo, evadunt servi, poenâ mortis (quam victores inferre captis possent) commutatâ in quid mitius, nimirum servitutem; facilius indulgeri potest, ut quis reducat se ad commune bonum naturæ; quàm illi eripatur; unde præscribendo libertatem, non operatur præscriptio *acquisitionem*, sed *liberationem*; secus foret, præscribendo servitutem contra liberum hominem. Ex dict. sequitur, res publicas (quæ scilicet ad usum publicum, & commodum omnibus commune deputatæ sunt (ut sunt viæ publicæ, plateæ, fora, &c.) nec in totum, nec in partem præscribi posse; nam hæc à privatis possideri non possunt, *L. 1. §. fin. ff. de acquirend. possiss. ibi: forum autem, & Basilicam, hisquè familia, non possident, sed promiscue habitantur*; loquitur autem de Municipibus.

§. III.

An decimæ præscribi possint à Laicis?

2291.
UT nimirum ipsis jure persolvi debeat? sententia communis est negativa, ex c. *Causam 7. h. t.* ubi, cum inter Reginensem Archid. & quendam Nobilem Laicum, causa decimarum, verteretur in iudicio; Pontifex Episcopo Parmensi commisit, ut partes ad suam præsentiam convocet, & rationibus auditis diligenter, & cognitis, contradictione, & appellatione remotâ causam ipsam debito fine decidat, *non obstante præscriptione temporis*, vel concessione Ecclesiasticæ, sæcularisve personæ, si idem Nobilis eam opponere voluerit; rationem ibidem reddit Pontifex; *quia, cum Laici decimas detinere non possint, eas nullâ valent præscribere ratione*: ex quo textu communiter deducitur hæc conclusio: *Laici, jus percipiendi decimas, præscriptione acquirere non valent*; id, quod probant etiam textus in c. 1. 16. q. 7. c. *pervenit. 1. q. 3. c. ad hæc, c. quam*

quàmvis, c. prohibemus, de decimis, c. fin. de rerum permut. c. fin. 10. q. 3. & habetur etiam c. Ad hæc 15. de Decimis, ubi dicitur, quod Laico decimæ concedi non possunt per successionem; & si taliter acceptas dimittere non velit, per excommunicationem cogendus sit.

2292. Difficultas non est, si sermo sit de decimis Ecclesiasticis; nam jus percipiendi ejusmodi decimas, est spirituale; nimirum dependens à Sacramentorum administratione, cujus Laici capaces non sunt; aliqui tamen volunt, decimam in c. causam 7. h. t. quod Laici non possent jus decimarum præscribere, quod eas detinere, seu possidere non valeant, non agere solum de decimis spirituali, sed etiam temporali titulo percipiendis; quia textus de his præcipue agere videtur, ut tradit Barb. in dict. c. Causam n. 3. quia credibile non est, nobilem virum, de quo hic, cum esset Laicus, prætereire voluisse jus spirituale percipiendi decimas; cujus ex ipsa lege divina incapax esse noscitur, nec Pontificiam legem casum decidere adeo indubitabilem, contra reg. text. in L. Labeo, junct. gloss. 1. ff. de Carboniano edito.

2293. Ex his deducit communem resolutionem, quod textus dicti c. causam. procedat in omnibus decimis, quocunque titulo, etiam temporali, à Laico percipiendis, ut multis argumentis ex professo comprobant Beronius, conf. 21. à num. 18. Covar. & alii, quos refert Guttier. pract. l. 1. q. 16. & omnes alii cum Suarez. de Relig. l. 1. de decimis, c. 27. à n. 1. quia Concilium Lateranense, juxta communem sententiam, simpliciter, & directe prohibet, ne decimæ Laicis quocunque titulo concedantur à Prælati inferioribus in feudum, vel alio titulo temporali: ubi autem lex simpliciter aliquid alienare, vel acquirere prohibet, prohibita etiam præscriptio censetur, juxta vulgarem allegationem textus in L. si fundus ff. de fundo dotali. L. alienationis 28. ff. de verb. signif.

2294. Not. autem ea, quæ diximus de decimis non præscribendis à Laico, debere intelligi de decimis Ecclesiarum, ut illæ à Laicis præscribi non possint etiam titulo temporali; 2. quod, ubi Laicus convenitur super ejusmodi decimis, non possit se tueri opponendo præscriptionem (quia nec

temporali titulo eas jure possidere valet, ut constat ex c. causam, & c. ad hæc, de quo supr. ibi: per successionem tenendam; fecus autem opponendo Privilegium à Pontifice summo datum; ac id legitime probari possessione temporis immemorialis; nam Privilegium est titulus justificandi possessionem decimarum Ecclesiæ; non autem præscriptio, quia possessio earum (secluso Privilegio) vitatur ex inhabilitate subjecti, ut dictum est.

Ex hoc colligitur, quod Laicus, in causa decimarum Ecclesiæ (quarum jus sibi competere præterdit) succumbere debeat, si immemorabile tempus in vim præscriptionis allegaverit, & tamen tuendus, si in sua possessione Privilegium Romani Pontificis alleget, & in probationem ostendat possessionem temporis immemorialis; ita Covar. l. 1. variar. c. 17. n. 5. §. sed si dubitetur; Suarez de Relig. l. 1. de decimis c. 27. n. 4. & alii; ubi tamen Rebuffus de decimis q. 13. n. 69. & alii existimant, ultra tempus immemorabile requiri etiam famam concessi Privilegii, quod tamen opus non esse, censet Suarez cit.

Quæstio ulterior est 1. an, si Laicus legitima concessione (v. g. Privilegio Papæ) obtinuit decimas Ecclesiæ (in feudum v. g.) alius Laicus eas contra illum præscribere possit? 2. an Laicus jure decimarum spoliatus, ante omnia restituendus sit? 3. quo sensu procedat dictum in c. 7. h. t. quod Laici decimas detinere non possint? 4. an Laici præscribere possint immunitatem à decimis solvendis? Ad 1. Resp. quod sic, si eas Laicus ab Ecclesia obtinuit, legitima concessione titulo v. g. feudi, vel alio taltem perpetuo; nam per ejusmodi legitimam concessionem evadunt quasi Laicales, & patrimonium Laici; in Laicalibus & profanis autem locus est præscriptioni; ergo. Ma. constat, quia mutata personæ possidentis conditione, mutatur etiam ipsorum bonorum conditio; habetur in c. Si Laicus. 1. de jure Patronat. in 6. §. Verum, ubi dicitur, quod, licet Patronus Laicus ad præsentandum tempus habeat quadrimestre duntaxat: Ecclesia tamen (vel Monasterium, cui facta est à Laico juris Patronatus collatio) tempus habeat semestrem. Et omnino, quantum ad præsentationem pertinet, non ut Patronus

Laicus, sed ut Patronus debeat Ecclesiasticus reputari; & L. per Curatorem 90. ff. de acquirenda hereditate, §. 1. ibi: idem (Paulus) respondit, si jussu Avi nepos, Patris, qui de castrensi peculio testamentum fecit, hereditatem adisset, adquisisse ei ea, de quibus Pater testari potest: quia castrensis esse mutatione persona deserint; & ita tenet Felinus in c. causam 7. h. t. num. 4. & alii.

2297. Ad 2. Resp. quando spoliati assistit jus commune, & resistit spoliato, isti non concedi restitutionem; colligitur ex c. Ad decimas 2. de restit. spoliat. in 6. ubi Canonici S. Nicolai, per Clericos Ecclesiæ Parochialis spoliati possessione decimarum ex prædiis intra Parochiam existentibus, non sunt restituti, propterea, quod contra dictos Canonicos erat juris præsumptio, quod decimas in aliena Parochia injustè acquisiverint, & pro Ecclesia Parochiali ad eam de jure communi pertineant; quo habetur, quando restitutio quæritur contra Ecclesiam Parochialem, non fieri restitutionem, ubi spoliato jus commune resistit, & spoliati assistit; secus si non assistat spoliati, esto resistat spoliato; nam, ut eo casu negetur restitutio, utrumquè requiritur ex dict. c. ad decimas; consequenter locus est rigori juris, in c. in literis, de restit. spoliat. sic Covar. l. 1. variat. c. 17. & alii.

2298. Ad 3. Resp. hoc sensu: quod Laico in judicio non profit pro sui defensione ad retinendas decimas, super quibus lis erat, tamen si alleget præscriptionem temporis; cum ad præscriptionem legitimam requiratur non tantum tempus, jure definitum, expletum esse; sed etiam tanti temporis detentio seu possessio; Laici autem decimas detinere, seu possidere, non possunt; quibus non tantum habetur, præscriptionem non procedere sine possessione; ut pluribus dicemus in seqq. Sed etiam à Laico decimas (quarum nempe jus est penes Ecclesiam) non posse possideri.

2299. Ad 4. Resp. posse, modò id fiat cum titulo, & continuata possessione non solvendi per tempus jure definitum, ut præscriptioni, quoad secundum effectum suum (qui est inducere liberationem à debito, ut diximus n. 2272.) locus sit. Nam, esto non possit Laicus præscribere decimas, præscriptione acquirente illi, seu inducen-

te in illum, jus decimandi; non tamen sequitur non posse præscribere decimas præscriptione liberante illum ab onere, seu obligatione solvendi decimas; nam ad hoc non requiritur possessio juris decimandi, propter quod illud Laicus præscribere non potest, acquirendo; ut constat ex dict. c. causam 7. h. t. an autem jus patronatus præscribi possit à Laico, diximus l. 3. tit. 38. de jure patron.

Ex hoc deducitur, etiam census annuos, debitos ex contractu oneroso, legato, vel simili titulo, præscribi posse, præscriptione liberante à debito solvendi, si tempus ad hoc jure definitum completum sit cum cæteris ad hoc requisitis, ut præscriptio inducat hunc effectum suum secundarium, de quibus dicemus à num. 2330. nam, possidere immunitatem à solutione census annui, non est extra Laicorum habilitatem; & hoc procedit de liberatione à solvendis censibus pro tempore antecedenti debitis, postquam elapsi sunt 30. anni à die, quo venit tempus exigendi quovis anno. Nam, ut dicitur L. cum notissimi 7. §. fin. C. de præscript. 30. annor. in his etiam promissionibus, vel legatis, vel aliis obligationibus, que dationem per singulos annos, vel menses, aut aliquod singulare tempus continent, tempora memoratarum præscriptionum non ab exordio talis obligationis, sed ab initio cujusquè anni, vel mensis, vel alterius singularis temporis computari manifestum est. Dixi, à solvendis censibus pro tempore antecedenti debitis; quæstio est, an etiam à futuris? Resp. id probabilius affirmari ex c. de quarta 4. h. t. ibi: de quarta decima, & oblationis defunctorum Clericus ab impetitione Episcopi quadragesimali præscriptione temporis se posse tueri videtur; nisi fortè interim pastoralis Sedes cœruisset Pastore, qui jura Ecclesiæ suæ exigere debuisset; nam Romana Ecclesia triennalem præscriptionem contra Ecclesiam non admittit; nam ex hoc textu habetur, etiam contra solutiones futuras ex debito cæteròquin præstandas posse quem liberari præscriptione.

